

Eleccions 89

Tothom és perfectament conscient que, als dotze països de la Comunitat, els electors han anat a les urnes pensant molt més en el significat domèstic de la votació que no en l'efecte dels seus vots al Parlament d'Estrasburg. Per això, una lectura «europea» d'aquestes eleccions tindria un sentit i un valor molt relatius. És cert que, a escala europea, hi ha hagut una pujada de la representació socialista (però també un descens dels comunistes), i un increment encara més notable dels grups i partits ecologistes, i que en conjunt la dreta —conservadors i demòcrata-cristians— ha baixat. També és cert, però, que l'extrema dreta ha experimentat un ascens visible, especialment allà on fa més por: a Alemanya.

Aquests resultats globals no són tan diferents a l'estat espanyol, encara que ací la lectura té uns components específics. A Espanya, la victòria dels socialistes (perquè és una victòria, malgrat tot), s'ha produït després de molts mesos en què el govern semblava que xocava amb una oposició social i política creixent. El PSOE ha estat capaç de resistir, sense desgast electoral visible, l'onada de vagues que es va iniciar amb el 14 de desembre, ha resistit l'allunyament de la UGT, i ha resistit una campanya en què a la seua dreta i a la seua esquerra els atacs duríssims contra la gestió socialista han estat el fet dominant. I amb tot això en contra, ha mantingut proporcionalment intacte el seu terreny. ¿Per què? Possiblement perquè la suposada «insatisfacció» social no era tan profunda com semblava. Perquè la realitat és que la situació econòmica general és vista com a positiva per la majoria dels ciutadans..., i perquè davant del PSOE, globalment, no hi havia cap alternativa prou seriosa i atractiva.

Al costat d'això, el fracàs de la dreta és un fenomen molt seriós. No és un fracàs circumstancial, i no el tenien previst. És un fracàs que demostra dues coses: que a Espanya *encara*, després de prop de quinze anys de vida democràtica, no hi ha una força de dreta sòlida, moderna, coherent, que pugui rebre la confiança de la major part de la societat. El PP, «refundat» per Fraga, només ha aconseguit evitar la catàstrofe que sense Fraga era inevi-

table. No té recanvi, i no té perspectiva. El CDS, substancialment ambigu, ha volgut jugar a «gran», i ha estat reconduït a la seua justa mesura. La crisi del centre i de la dreta està servida, i és molt dubtós que siguin capaços de traure'n les conseqüències que se'n deriven. La segona cosa que demostra el fracàs de la dreta és que una campanya electoral catastrofista, presentant al públic una situació suposadament a la vora del desastre absolut, no dona rendiment electoral. La gent té ulls a la cara, i si el «tot va de la millor manera possible» del PSOE no passa de ser una satisfacció retòrica, el «tot va pitjor que mai» del PP està més lluny encara de la realitat.

Quant a l'avanç comunista, ha estat més discret i més relatiu del que a primera vista sembla: pujar un 0'35% «amb pèrdua absoluta de vots» no és per a fer triomfalisme. L'espai a l'esquerra del PSOE, que existeix, està encara per eixamplar.

Bascos guanyen

Mirant dins de casa, els canvis també són escassos. Els socialistes mantenen el primer lloc, confortable, a Catalunya i a les Balears, i consoliden el predomini absolut al País Valencià. I Con-

vergència s'enfronta una altra vegada amb la impossibilitat de superar el PSC fora de les eleccions autonòmiques: també ací tenen per davant una difícil reflexió. Quant a Iniciativa i a Esquerra Unida, puguen modestament, com en tot l'estat. I llavors, vénen els bascos: als Països Catalans, HB s'emporta més de 21.000 vots, Europa dels Pobles uns 80.000 (substancialment d'ERC), i Esquerra dels Pobles més de 60.000 (més de 40.000 d'UPV). Tots tres han tret un diputat amb els nostres vots. Tots baixen, també, en el conjunt dels PPCC. Per això és més destacable el creixement, al País Valencià, d'Esquerra dels Pobles-UPV, que multiplica per dos els resultats del 87, siga per un ascens propi d'UPV, per l'atractiu de Bandrés, o per totes dues coses.

Pensar en una candidatura nacionalista conjunta als Països Catalans, possiblement no és ni factible ni pràctic, *encara*. Però no deixa de ser trist que nosaltres posem els vots, i uns altres s'emporten els diputats. □

